

Voortgezet

onderwijs

en de bibliotheek

‘Het begin van wijsheid is dat je jezelf kent.’

– Desiderius Erasmus

Meedoen in de samenleving, zelfredzaam en bewust

Als jongere je plek vinden, in de klas, in de maatschappij, is best lastig. Want wie ben je eigenlijk, hoe richt je je leven in? En hoe ga je om met de mensen om je heen?

Bibliotheek Rotterdam ontwikkelt programma's voor jongeren in het voortgezet onderwijs. Dit doen we in samenwerking met scholen en docenten. De programma's helpen om de taalvaardigheid en het leesplezier van jongeren te vergroten, en om ze te leren nadenken over zichzelf en de wereld om hen heen. Maar ook om ze verstandig te leren omgaan met internet, ze weerbaar te maken voor de druk van social media, en zelfstandig hun overheidszaken te regelen.

Zo kunnen jongeren zich ontwikkelen tot wereldwijze en zelfredzame mensen, die zichzelf kennen en zich verbonden voelen met anderen.

In deze brochure lees je met welke programma's wij jouw onderwijs kunnen ondersteunen. Onze programma's zijn onderverdeeld in drie thema's: leesbevordering, digitale geletterdheid en burgerschap.

Leesbevordering

Digitale geletterdheid

Burgerschap

*‘Ik vond het leuk dat die vrouwen
van Bibliotheek Rotterdam mij zo
enthousiast konden krijgen.’*

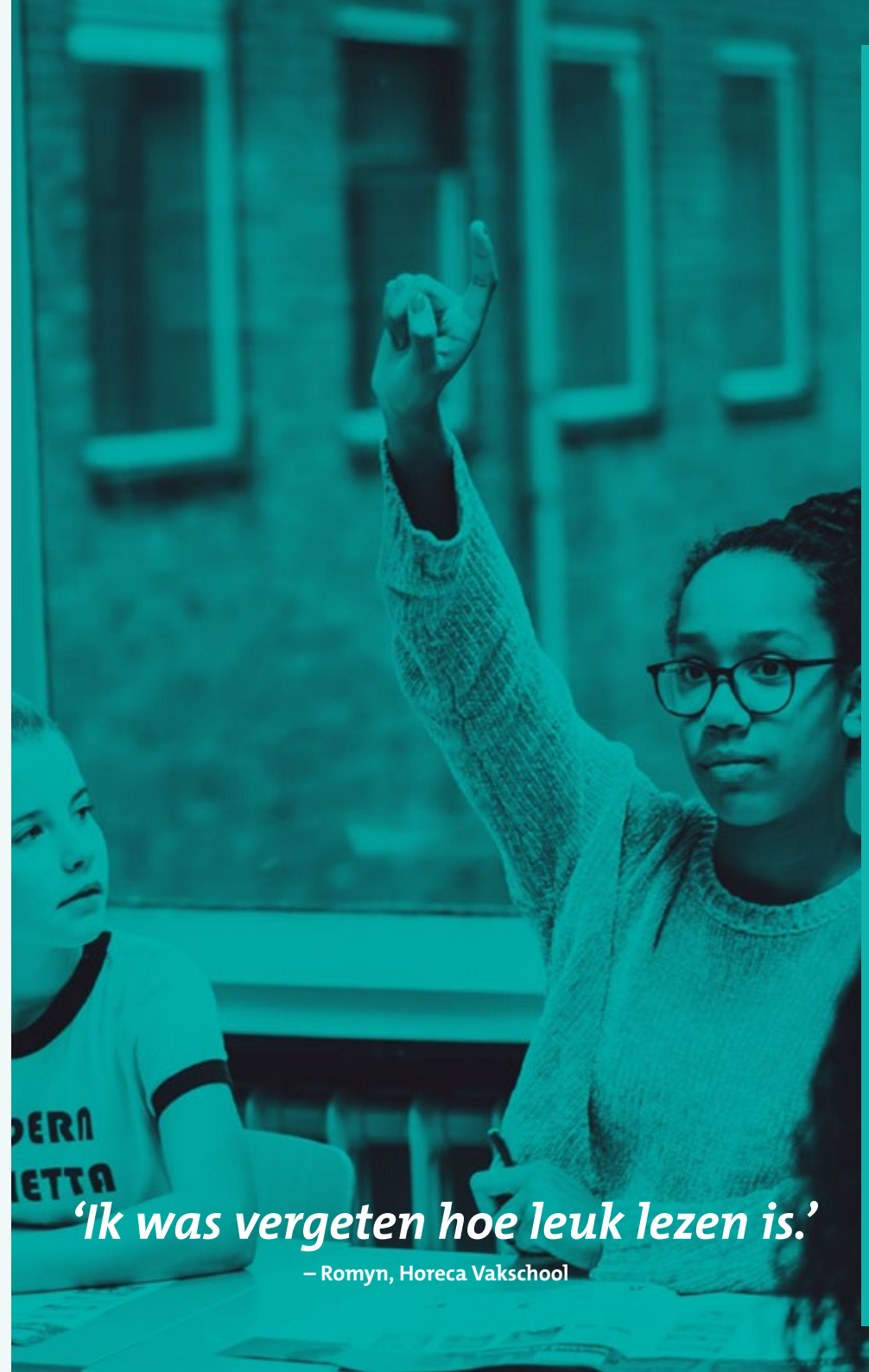
– Eline, 2 vmbo kader

Wil je meer weten, heb je vragen of verzoeken?
Bel onze accountmanagers op 010 28 16 305 of stuur
een mail naar accountmanagers@bibliotheek.rotterdam.nl

Leesbevordering

Wie een kwartier per dag leest, leert duizend nieuwe woorden per jaar, volgens onderzoek. Wanneer jongeren meer lezen, worden ze beter in taalvakken, maar ook in andere vakken. Een grotere woordenschat maakt begrijpend lezen makkelijker, verbetert digitale vaardigheden en maakt zelfredzamer.

Om te zorgen dat jongeren meer gaan lezen, ontwikkelde Bibliotheek Rotterdam verschillende programma's voor het voortgezet onderwijs die lezen weer leuk maken.

'Ik was vergeten hoe leuk lezen is.'

– Romyn, Horeca Vakschool

BiebEscape

Met 'BiebEscape' brengen je leerlingen een spannend bezoek aan de bieb volgens het idee van escaperooms. Leerlingen moeten zo snel mogelijk de kluis kraken. Dat lukt door met elkaar informatie te verzamelen en te combineren, en door goed samen te werken. De teams zoeken in de catalogus van de bibliotheek en in boeken zelf naar informatie. Zo leren ze, al zoekend en puzzelend, de weg in de bieb kennen – en het aanbod van de bibliotheek.

Resultaten

- Leerlingen kunnen informatie opzoeken in de bibliotheek en in de bibliotheekcatalogus.
- Leerlingen vinden hun weg in de bibliotheek en weten wat ze allemaal in de bibliotheek kunnen vinden.

Voor leerlingen onderbouw vmbo, havo, vwo
90 minuten | € 90,- per groep (exclusief btw)
Voor groepen van 12 tot 27 leerlingen*

* bij groepen groter dan 25 leerlingen kun je kiezen voor een combinatiebezoek: je klas bezoekt dan de BiebEscape en de Erasmus Experience, of bezoekt de BiebEscape en volgt een les in de bieb als voorbereiding op Read2me, de voorleeswedstrijd voor brugklassers.

Leeskracht

Hou je niet van lezen? Dan heb je het juiste boek nog niet gevonden. 'Leeskracht' helpt leerlingen om een boek te vinden dat bij hen past.

Het programma 'Leeskracht' bestaat uit:

- Een collectie van 30 boeken die drie maanden op school blijft
- Een bezoek op school van een leesconsulent, die de leerlingen leert hoe ze een boek vinden dat bij ze past
- Werkbladen met creatieve opdrachten over jeugdboeken
- Introductie van de LEESTIP-app
- Een handleiding voor jou als docent

Resultaten

- Leerlingen weten beter van wat voor boeken ze houden en krijgen hierdoor meer plezier in lezen.
- Leerlingen weten wat de bibliotheek te bieden heeft.

Voor leerlingen onderbouw vmbo
75 minuten | € 180,- per groep (exclusief btw)

'Zo, nu voel ik me echt slim.'

– Kaoutar (Wolfertcollege) over BiebEscape

B/Slash

'B/Slash' maakt lezen aantrekkelijker voor derde- en vierdejaarsleerlingen van vmbo en havo. Het programma is bovendien een fris alternatief voor het traditionele boekverslag. Slash-boeken zijn waargebeurde verhalen van jongeren, opgeschreven door bekende schrijvers als Bibi Dumon Tak en Lydia Rood. Ze gaan bijvoorbeeld over rouw, verslaving, zwerven en misbruik; thema's waarvan we weten dat die de leerlingen aanspreken. We bieden vijf Slash-titels aan, met in totaal zestig boeken per klas. Zo ontstaan er groepjes leerlingen die dezelfde titel lezen. In een quiz met open en gesloten vragen strijden leerlingen met elkaar om de meeste punten. Kortom: je leerlingen lezen, stimuleren elkaar om te lezen – anders kun je de quizvragen niet beantwoorden – en praten met elkaar over de boeken.

Resultaten

- Leerlingen krijgen meer zin om te lezen, raken gemotiveerd om aan nóg een boek te beginnen.
- Leerlingen maken kennis met het genre 'waargebeurde verhalen'.

Voor leerlingen vmbo en havo, 3e en 4e leerjaar
5 keer 50 minuten | 1 klas € 225,- /
2 klassen € 390,- / 3 klassen € 550,- (exclusief btw)

Een leesconsulent van de bibliotheek verzorgt het eerste lesuur.

Read2Me!

'Read2Me!' is dé landelijke voorleeswedstrijd voor brugklassers. Stichting Lezen organiseert deze wedstrijd om het lezen onder jongeren te bevorderen. De eerstejaars lezen elkaar fragmenten voor uit jeugdboeken. Leerlingen van alle schooltypen kunnen meedoen met deze voorleeswedstrijd die uit vier rondes bestaat

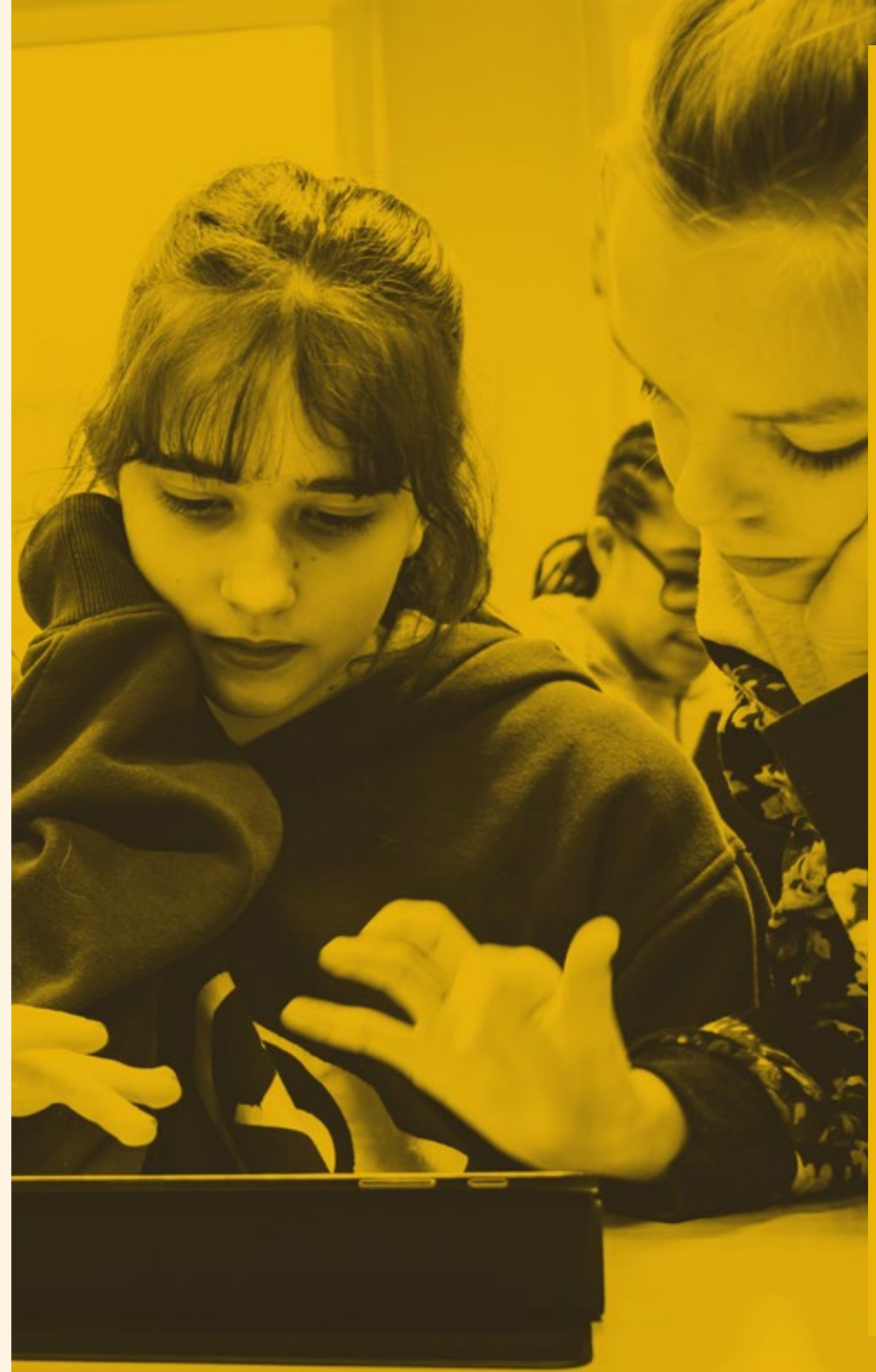
1. Op schoolniveau (december/januari)
2. Op lokaal niveau in het werkgebied van de bibliotheek (februari)
3. Op provinciaal niveau met alle deelnemende bibliotheken (maart/april)
4. Op landelijk niveau met alle provincies (mei)

Meer informatie over deze campagne lees je op www.read2mevoorleeswedstrijd.nl

Digitale geletterdheid

Wat is echt nieuws, en wat is nep? Veel jongeren vinden het lastig om in te schatten welke informatie online wel of niet klopt. Ze zijn vaak minder mediawijs dan ze zelf denken en ze overschatten hun digitale vaardigheden, bijvoorbeeld als het gaat om hun privacyrisico's online.

Onze programma's leren jongeren hoe ze slim omgaan met internet, wat de regels online zijn en hoe je het onderscheid maakt tussen feit en fictie.

Net echt

Tijdens 'Net echt' komen mediaspecialisten van Project 014 langs in de klas. Ze gaan met je leerlingen in gesprek over nieuwswaarde en nepnieuws. De leerlingen doen een interactieve quiz en voeren met elkaar een debat. Gesprekken gaan onder meer over hoe nepnieuws gemaakt wordt en waaraan je nepnieuws herkent. Het programma Net echt daagt leerlingen – en hun docenten – uit om kritischer te kijken naar (online) media in het dagelijks leven.

Resultaten

- Leerlingen weten hoe je nepnieuws herkent en hoe je ermee omgaat.
- Leerlingen kijken kritischer naar nieuwsberichten.

Voor leerlingen praktijkschool, vmbo, havo, vwo
90 minuten | € 170,- (exclusief btw)

Jouw Media Talk

Hoe moet je je eigenlijk gedragen op internet? Welke regels gelden er online? Tijdens 'Jouw Media Talk' komen mediaspecialisten van Project 014 langs in de klas. Je leerlingen doen in de klas mee aan een talkshow over internet en social media en de positieve en negatieve kanten ervan. We hebben het over hoe afleidend social media kunnen werken, over je online privacy en online 'imago', over sexting, groepsdruk en cyberpesten. Leerlingen geven hun mening en vertellen over hun eigen ervaringen.

Resultaten

- Leerlingen kunnen op hun eigen online gedrag reflecteren.
- Leerlingen zijn online weerbaarder.

Voor leerlingen praktijkschool, vmbo, havo, vwo
90 minuten | € 150,- (exclusief btw)

Burgerschap

Dat je je als individu in de samenleving in vrijheid en welvaart kunt ontplooiën is een fundamentele menselijke waarde. Als bibliotheek is het onze taak om te zorgen dat mensen kunnen deelnemen aan die samenleving. Bijvoorbeeld door te zorgen dat informatie voor iedereen toegankelijk is, door zelfredzaamheid te stimuleren en door ernaar te streven dat iedereen erbij hoort.

Onze programma's leren jongeren na te denken over zichzelf en de wereld om hen heen, over tolerantie en diversiteit, maar ook praktisch: hoe je je digitale overheidszaken regelt.

Lef in de brugklas

Van oudste van de school naar brugpieper: het eerste jaar op de middelbare school is voor veel leerlingen best pittig. 'Lef in de brugklas' is speciaal ontwikkeld voor brugklassers en hun mentor.

'Lef in de brugklas' bestaat uit dertig lessen. Deze lessen staan op zichzelf. Je kunt ze allemaal inzetten, of een deel ervan. De onderwerpen beginnen luchtig. Naarmate het vertrouwen in de klas groeit, kun je lessen over zwaardere onderwerpen kiezen.

Het programma bestaat uit vier onderdelen: een bijeenkomst voor mentoren met informatie over diversiteit (geloof, seksuele geaardheid en milieu), lesmateriaal (kennismaken, burgerschap, diversiteit), een goededoelenproject en boeken die de thema's ondersteunen.

Resultaten

- Leerlingen hebben meer begrip voor elkaar en voor de onderlinge verschillen.
- Leerlingen voelen zich op hun gemak in de klas en er is meer saamhorigheid.

Voor brugklassers vmbo, havo, vwo. Het hele schooljaar door | 1 klas € 425,- / 2 klassen € 500,- / 3 klassen € 575,- (exclusief btw)

Doe je digiding!

Met 'Doe je digiding!' van stichting Digisterker leren je leerlingen hoe ze zelfstandig hun digitale overheidszaken regelen. Bijvoorbeeld hoe je een identiteitskaart of studiefinanciering aanvraagt of inkomstenbelasting terugvraagt.

'Doe je digiding!' bestaat uit zes onderdelen:

1. Overheid, burger en DigiD (je DigiD aanvragen en activeren)
2. Identiteit (je paspoort of ID-kaart aanvragen)
3. Bijbaan (inkomstenbelasting terugvragen)
4. Studeren aan het mbo (je studiefinanciering en studentenreisproduct aanvragen)
5. Verkeer en vervoer (theorie-examen, aanvraag rijbewijs, tenaamstelling, verzekeren)
6. Zorg (zorgverzekering afsluiten, zorgtoeslag aanvragen)

Het lesprogramma bestaat uit een online leeromgeving met individuele opdrachten en klassikale en interactieve taken. Bij 'Doe je digiding!' horen ook docentenhandleidingen en antwoordbladen.

Resultaten

- Leerlingen snappen hoe de (digitale) overheid werkt.
- Ze hebben betere digitale informatievaardigheden.
- Ze kunnen zelfstandig hun digitale overheidszaken regelen.

Voor vierdejaars vmbo-leerlingen en voor eerstejaars mbo-studenten
6 keer 50 minuten | € 100,- (exclusief btw)

De Erasmus Experience

De Erasmus Experience is een vaste tentoonstelling in de Centrale Bibliotheek. Aan de hand van het werk van denker en humanist Desiderius Erasmus van Rotterdam worden je leerlingen actief aan het denken gezet over zichzelf en de wereld om hen heen.

De tentoonstelling is gratis. Kijk op www.erasmushoudtjescherp.nl en meld je klas aan via erasmusexperience@bibliotheek.rotterdam.nl, dan zorgen wij voor een enthousiaste gids die jullie rondleidt.

Voor leerlingen vmbo-tl, havo en vwo
45 minuten | gratis

Erasmus Experience: filosoferen met Erasmus over vriendschap

Als voorbereiding op het bezoek aan de Erasmus Experience kun je kiezen voor een interactieve les. In deze les maken je leerlingen alvast kennis met Erasmus en de kunst van het filosoferen. Erasmus' ideeën over vriendschap vormen de basis van de les. Leerlingen gaan oefenen in kritisch en creatief denken. Door met elkaar vragen te onderzoeken, leren ze elkaar én zichzelf beter kennen.

'Filosoferen met Erasmus over vriendschap' bestaat uit:

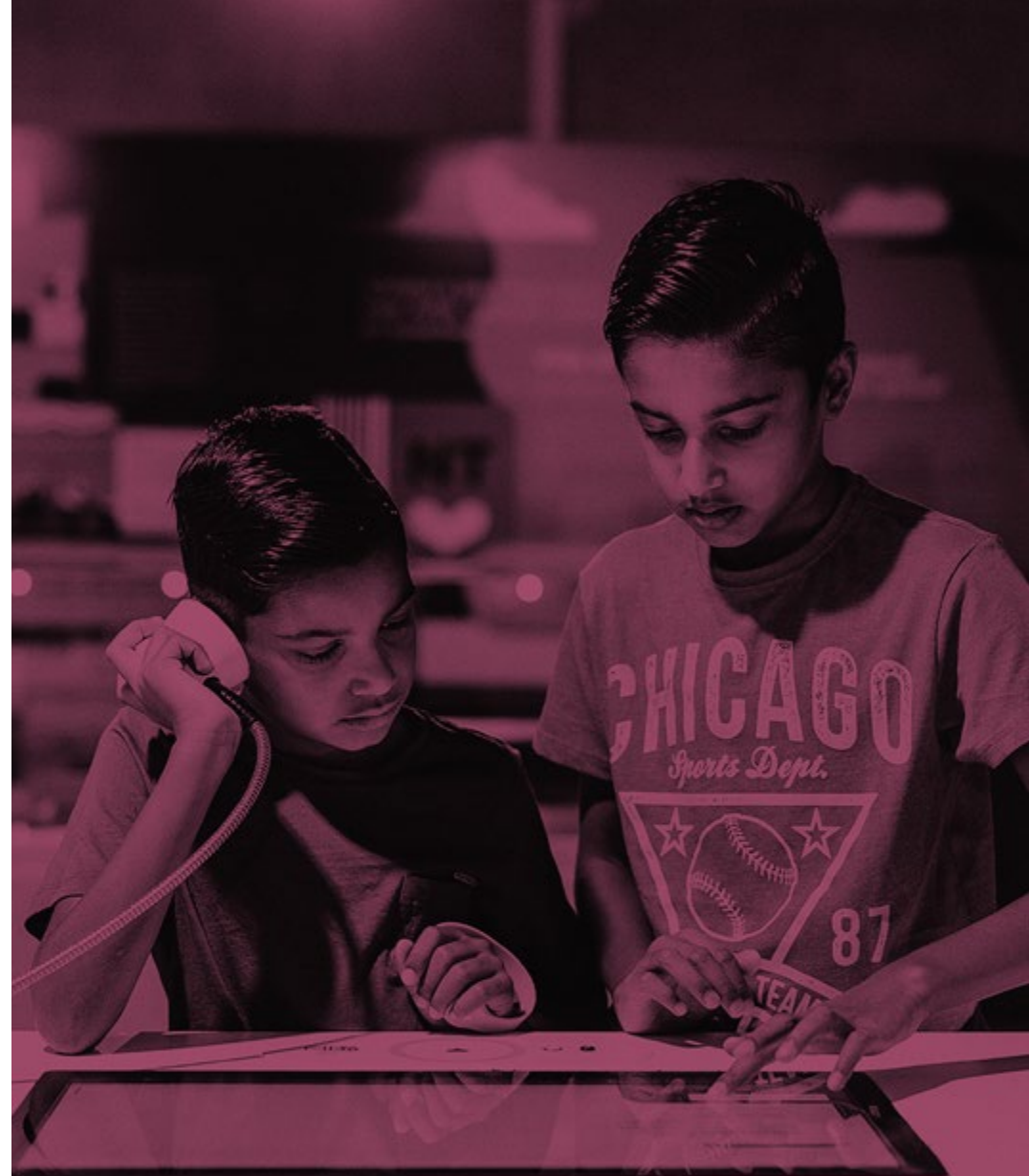
- Een filosofische brainstorm met de hele klas
- Gesprekken in kleine groepjes aan de hand van citaten over vriendschap
- Het formuleren van een mooie oneliner

We kunnen deze les op school of in de bibliotheek geven.

Resultaten

- Leerlingen denken na over zichzelf en de wereld om hen heen.
- Leerlingen ontdekken hoe de uitspraken van Erasmus ook in onze tijd nog van toepassing zijn.

Voor leerlingen onderbouw vmbo-tl, havo, vwo
90 minuten | € 80,- per groep (exclusief btw)

*'Je kan bedenken hoe anderen
mensen denken.'*

– Yeslin, Lucius Petrus Mavo

*‘Ik ben erg blij dat onze school en
Bibliotheek Rotterdam een nauwe
samenwerking zijn aangegaan,
dank je wel daarvoor.’*

– Heleen Zuidgeest, docent Lyceum Kralingen

*‘B/slash is een leuk project, omdat je
een boek kon kiezen dat lauw was.’*

– Lucas, 3 vmbo kader

Wil je meer informatie?

Bel onze accountmanagers op 010 28 16 305 of
mail naar accountmanagers@bibliotheek.rotterdam.nl.
We beantwoorden graag al je vragen!

Colofon:

Dit is een publicatie van Bibliotheek Rotterdam

Tekst afdeling educatie: Annemieke Boxem, specialist voortgezet onderwijs

Redactie: Laura van Mourik

Vormgeving: Paul Henning

Foto's: Rene Castelijm, MT010, Mischa Mannot, Eric Fecken

Datum van uitgave: april 2019